

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania „K.” Spółki jawnej J
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
z udziałem zainteresowanego: W. P.
o zapłatę składek na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 lutego 2010 r.,
zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 września 2009 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2009 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił częściowo zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego i stwierdził brak obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe i zdrowotne od upominków okolicznościowych wypłacanych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych za W. P., a w pozostałym zakresie apelacji wnioskodawcy „K.” Sp. Jawnej J oddalił.

Od powyższego rozstrzygnięcia organ rentowy złożył skargę kasacyjną.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 29 września 2009 r. odrzucił skargę

kasacyjną mając na uwadze między innymi, że przedmiotem postępowania sądowego było żądanie ustalenia nieistnienia obowiązku zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne. Sąd stwierdził, że tego rodzaju sprawa nie należy ani do kategorii spraw o przyznanie bądź wstrzymanie emerytury, ani też do kategorii spraw o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Zatem dopuszczalność skargi kasacyjnej uzależniona była od wartości przedmiotu zaskarżenia. W niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 371,96 zł. Tym samym wartość przedmiotu zaskarżenia w przedmiotowej sprawie była niższa od 10 tysięcy złotych, co powodowało zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. niedopuszczalność skargi kasacyjnej. Z tych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Na powyższe postanowienie organ rentowy wniósł zażalenie zarzucając naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. oraz art. 19 - 22 k.p.c. uzasadniając to tym, że zgodnie z art. 19 § 1 k.p.c., w sprawach o roszczenia pieniężne, podana kwota pieniężna stanowi wartość przedmiotu sporu; w innych sprawach majątkowych powód obowiązany jest oznaczyć w pozwie kwotą pieniężną wartość przedmiotu sporu - tak z art. 19 § 2 k.p.c. Przedmiot sprawy (rozstrzygania) dotyczył ustalenia, czy dane świadczenie w postaci bonów towarowych, ma charakter świadczenia wypłacanego z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i jako takie czyni zasadnym wliczanie owych kwot (równowartości bonów towarowych) do podstawy wymiaru składki, czyli poprawność „określenia” tej podstawy. Jest to zatem sprawa o ustalenie podstawy wymiaru składek. Nie jest to sprawa o zapłatę, mimo takiej kwalifikacji ze strony Sądu Apelacyjnego. W ocenie organu rentowego rodzi się konieczność osobnego oznaczania wartości przedmiotu sporu, z uwzględnieniem reguł zawartych w art. 20 - 24 w związku z 19 § 2 k.p.c. Przy ustaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia znaczenie ma wielkość przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zgodnie z art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz § 2 ust. 1 pkt 19 Rozp. Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób

fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy z wyłączeniem m.in. świadczeń finansowanych ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Świadczenia wypłacone przez pracodawcę - stanowią określony przychód, który w zależności od jego klasyfikacji, korzysta albo nie korzysta ze zwolnienia z obowiązku odprowadzania składek do ZUS. Zatem w efekcie końcowym do ZUS powinny zostać odprowadzone określone składki albo też nie, zgodnie z powołanymi powyżej przepisami. Dla określenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie jest wystarczające przyjęcie samej różnicy składek od równowartości bonów towarowych - bo to świadczenie stanowi jedynie istotę sporu między stronami, przedmiot sprawy, jego rozstrzygnięcia. Jest ono elementem stanu faktycznego sprawy, nie posiada cech samodzielności, skoro wpływa na podstawę wymiaru składek. Przychód, od którego zależy zwolnienie albo nie z zaliczenia do podstawy wymiaru składek należy zatem do faktycznej podstawy rozstrzygnięcia ZUS i kwoty zawarte w decyzji organu rentowego ustalające prawidłową podstawę wymiaru składek stanowić powinny o tym co jest wartością przedmiotu sporu w sprawie, nie zaś różnica pomiędzy podstawą wymiaru składek wraz z bonami a podstawą wymiaru składek bez bonów - tak jak to przyjął Sąd Apelacyjny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie spór toczył się o to, czy przekazanie przez pracodawcę, będącego jednocześnie płatnikiem składek, na rzecz pracowników, bonów towarowych, finansowane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, podlega zwolnieniu od obowiązku odprowadzania od ich równowartości składek na ubezpieczenia. Ocena, czy świadczenia te podlegają, bądź nie podlegają zwolnieniu - miała znaczenie jedynie w kwestii ustalenia wysokości składki i nie była pozbawiona majątkowego charakteru i bezpośrednio odnosiła się do kwestii istnienia prawa do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia. Niniejsza sprawa nie jest sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Fakt podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu świadczenia stosunku pracy nie był w niniejszej sprawie w ogóle kwestią sporną. Rozstrzygnięcie wyżej wskazanego sporu w toczącym się postępowaniu sądowym miało wyłącznie wpływ na wysokość podstawy wymiaru składek w konkretnych miesiącach. Ponadto pozwany organ

rentowy nie miał interesu prawnego (gravamen) w zaskarżeniu orzeczenia w całości, skoro wyrok Sądu Apelacyjnego zmienił częściowo orzeczenie Sądu pierwszej instancji, a w pozostałej części apelację „K.” Sp. Jawnej J oddalił. Tym samym wartość przedmiotu zaskarżenia mogła odnosić się jedynie do części, w której Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji.

Dlatego Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych skarżonym postanowieniem dokonał właściwej wykładni i w konsekwencji prawidłowego zastosowania art. 398² § 1 k.p.c., zasadnie przyjmując, że w skardze kasacyjnej organ rentowy kwestionował jedynie sposób ustalenia i wysokość składki na ubezpieczenie społeczne.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.